

Lustrace [1991]

1. Přechody jsou takřka neznatelné všude tam, kde přibývá počtu lidí; skutečná spolupráce daleko přesahovala zvyklosti v četných jiných zemích; je třeba si přiznat, že rezistence byla mimořádně nízká; očisty má zapotřebí celá společnost; pro další národní život má zásadní důležitost vědomí spoluviny a spoluodpovědnosti, bez toho se lustrace zvrhnou v pogromy nebo quasi-pogromy

2. Někdo musí jít vždycky vepředu a dát příklad; podle všech zkušeností by to měli být křesťané: ti nejsou o nic lepší než druzí, ale tím, že se hlásí k evangeliu a ke Kristu, měli by jít v jeho šlépějích právě v tomto ohledu a v této pro národ a pro společnost tak obtížné chvíli; křesťané by se měli přihlásit k vině a odpovědnosti všude tam, kde se k ní nehlásí nikdo, prostě právě dnes vzít na sebe to břemeno

3. Skutečnost je však velice špatná: spolupracovníci z řad církevních a křesťanských sveřepě setrvávají ve své neprůstřelnosti resp. setrvávají ve svých funkcích také tehdy, když skutečně fungovali po leta jako důvěrníci nebo i tajní spolupracovníci; zároveň se však stále zhoršuje ovzduší, které je naprosto nenakloněno nějakému odpuštění

4. Držím se zásady, že co se nehodí pro křesťany, nehodí se společnosti vůbec: jsem proti lustracím v církvi, a proto jsem také úproť lustracím ve společnosti; víme už o mnoha členech naší církve, a právě též o funkcionářích na různých úrovních, ale nezdá se mi vhodné jejich jména zveřejnit; je však otázka, co nám zbude, když oni neustoupí

5. Zase si tu musíme již po druhé připomenout, že nejde jen o církevní vedení, o špičky a funkcionáře, nýbrž o to, že tito lidé měli a dosud mají většinu církve za sebou – jde o ni. A skutečným problémem není, co dělat, abychom „získali“ většinu – ta většina se musí změnit, a to vnitřně, podstatně, hluboce. Nevím, zda to vůbec je v lidských silách.

6. Podobně je tomu i ve společnosti: lustrace rozněcují ten nejhorší druh fantazie a odvádějí lidi od rozumného uvažování o důležitých otázkách dneška a zítřka. Tak např. odvedly pozornost většiny lidí od toho, že na počátku stála otázka lustrací policejního sboru, zejména pak příslušníků StB samotných. Aniž bych z toho chtěl vyvozovat v této chvíli další a možná dalekosáhlejší závěry, rád bych upozornil na to, že celá řada těchto lidí byla přinejmenším v první etapě prověřena.

7. Ministr Langoš se nedávno – ostatně ne po prvé – vyjádřil, že ona „prověrka“, bude-li podniknuta, musí být daleko důslednější a hlubší, že musí jít nejen o spolupracovníky StB, ale také o nomenklaturní kádry, vysoké funkcionáře všeho druhu atd. Tpo všechno je nutno předem dobře promyslet a zvážit odpovědně možné důsledky; zdá se mi mimo veškerou pochybnost, že samy lustrace a ještě víc diskuse kolem nich jsou a ještě víc budou vážným destabilizačním prvkem v naší společnosti

8. Nejvíc mne zaráží jakýsi pubertální prvek: máme za to, že nejsme schopni posoudit, může-li nám být někdo užitečný nebo naopak nebezpečný, a že se

proto chceme opřít o policejní registry. Víc než sobě důvěřujeme Státní bezpečnosti.